

PUHE

Kaupunginjohtaja Tytti Määttä

Vaietut arktiset sodat -digitaalisen näyttelyn avajaiset 8.7.2022, Talvisotamuseo

Hyvä kutsuvieraat,

Ukrainan sodan informaatiotulvassa kysyn yhä useammin kysymyksen: Mihin voi vielä luottaa? Tämä kysymys on tärkeää myös historian näkökulmasta. Historiaa ja sen tulkintaa halutaan käyttää yhä useammin omien tarkoitusprien edistämiseen.

Talvisodan syttymiseen 30. marraskuuta 1939 liittyvät Mainilan laukaukset ovat monelle tuttu käsite. Talvisota käynnistyi Mainilan rajakylässä 26.11.1939 ammutuista laukauksista, joiden Neuvostoliitto väitti tulleen Suomen puolelta. Kyseessä taisi olla oman aikansa suurin valeutinen.

Talvisodan syttymisen jälkeen länsimaiden lehdistö seurasi talvisotaa tarkasti. Kuhmossa sodan jäljet näkyvät edelleen maastossa. Maastokohteita on myös kunnostettu koettavaksi. Jyrkänkosken tukikohdan vuosittaisia avajaisia pidettiin viime sunnuntaina. Arvostan suuresti sitoutuneiden ihmisten aktiivisuutta tukikohdan avoinna pitämisessä.

Kaupunki puolestaan ylläpitää ja kehittää Talvisotamuseota ja tänään olemme uuden Vaietut arktiset sodat -digitaalisen näyttelyn avajaisissa. Lämpimästi tervetuloa tähän tilaisuuteen!

Suomen Kotiseutuliiton nettisivujen mukaan Suomessa on lähes 1000 paikallismuseota, joista 730 on kuntien, yhdistysten ja säätiöiden ylläpitämiä. Museoiden taloudellinen vaikuttavuus -tutkimuksen mukaan jokainen museokävijä kasvattaa museon lähialueen taloutta 32–49 eurolla. Paikallismuseotyö kanavoii ihmisten kiinnostusta ja aktiivisuutta yhteisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön säilyttämisen eteen. Paikallismuseot toimivat oppimisympäristöinä, työllistäjinä, palveluntarjoajina, kulttuurimatkoilukohteina, asiantuntijoina sekä vapaaehtoistyön ja osallistumisen areenoina. Museonjohtaja Hilikka Tampio ja Suomen Kotiseutuliiton paikallismuseoasiantuntija, FM Liisa Saarinen kertovatkin meille tässä kutsuvierastilaisuudessa museotyön merkityksestä historian tallentajana.

Kuhmon Talvisotamuseon esinekokoelmat ovat pääosin paikallisia, mutta niillä on erityinen merkitys suomalaisille. Esineiden taustalla olevat paikallisesti tärkeät tiedot ja tarinat kerätään muistiin, jotta voimme luottaa siihen, mitä historiassa tapahtui.

Esineiden luettelointi ja dokumentointi tuntuukin juuri nyt erityisen tärkeältä. On varmistettava, että tarinamme ja historiamme eivät häviä tai tule hävitetyksi. Finna on tiedonhakupalvelu, joka tarjoaa vapaan pääsyn noin sadan suomalaisen arkiston, kirjaston ja museon digitaalisiin aineistoihin ja kokoelmaluetteluihin.

Talvisotamuseossa tulee vaikuttavasti esiin niin evakuoitujen siviilien kuin suomalaisten ja neuvostoliittolaisten rintamasotilaiden kokema karu todellisuus. Esineiden, valokuvien, pienoismallien ja äänitehosteiden avulla tuodaan esiin talvisodan tapahtumia Kuhmossa.

Talvisotamuseon uusi digitaalinen näyttely perustuu puolestaan ajankohtaiseen ja suosiota saaneeseen TV:n historiadokumenttisarjaan *Vaietut arktiset sodat*. Sarja avaa toisen maailmansodan arktiset sotatapahtumat. Kuhmon näyttelyn materiaali on sellaista, että sen voi nähdä pääosin vain Kuhmossa.

Talvisotamuseo, uusi näyttely ja Kuhmon taistelupaikat tarjoavat kiinnostavaa ja totuudenmukaista tietoa Suomen ja Neuvostoliiton välillä käydystä talvisodasta. Talvisotamuseossa ihmiset voivat turvallisessa ympäristössä samaistua myös ukrainalaisten kokemuksiin ja perehtyä suomelle merkitykselliseen historiaan. Arvostan maamme museoita, hyvä museaalinen työ takaa sen, että museo on myös paikka, jossa esillä on luotettavaa tietoa.

Hyvät kuulijat, museolain tavoitteena on kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentaminen ja säilyttäminen. Tämän lisäksi museolain tavoitteena on mm. ylläpitää ja vahvistaa yksilöiden ja yhteisöjen ymmärrystä ja osallisuutta kulttuurista, historiasta ja ympäristöstä. Kuhmon kaupungilla on vakaa halu ja tahtotila kehittää museotoimintaa yhä enemmän yhteisöllisemmäksi ja näkyvämmäksi.

Kiitos, että te kaikki yhteiskumppanit olette tulleet mukaan tekemään tätä avajaispäivää. Toivon, että jatkossa voimme tiivistää yhteistyötä meille kaikille tärkeiden teemojen ympärillä ja varmistaa tärkeän historiatiedon säilyvyyden ja erityisesti sen välittämisen tuleville sukupolville.